

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA THƯ VIỆN – THÔNG TIN**

**KHẢO SÁT ĐÁNH GIÁ
CÔNG TÁC XỬ LÝ TÀI LIỆU
TẠI THƯ VIỆN TỈNH BẮC NINH**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

GIÁO VIÊN HƯỚNG DẪN: Th.S Vũ Dương Thúy Nga

SINH VIÊN THỰC HIỆN: Phạm Thị Thu Huyền

LỚP: Thư viện – Thông tin 39B

HÀ NỘI – NĂM 2011

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	4
2. Mục đích nghiên cứu.....	5
3. Nhiệm vụ nghiên cứu	5
4. Đối tượng nghiên cứu.....	5
5. Phạm vi nghiên cứu.....	5
6. Phương pháp nghiên cứu	5
Chương 1: THƯ VIỆN TỈNH BẮC NINH VỚI CÔNG TÁC	
XỬ LÝ TÀI LIỆU	7
1.1 Khái quát về vốn tài liệu của Thư viện tỉnh Bắc Ninh.....	7
<i>1.1.1 Đặc trưng về hình thức.....</i>	<i>8</i>
<i>1.1.2 Đặc trưng về nội dung.....</i>	<i>10</i>
<i>1.1.3 Đặc trưng về ngôn ngữ.....</i>	<i>12</i>
1.2 Khái quát về người dùng tin của Thư viện tỉnh Bắc Ninh	12
<i>1.2.1 Đối tượng người dùng tin.....</i>	<i>12</i>
<i>1.2.2 Nhu cầu tin của người sử dụng.....</i>	<i>13</i>
1.3 Vai trò, ý nghĩa của công tác xử lý tài liệu đối với hoạt động thư viện.....	15
Chương 2: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC XỬ LÝ TÀI LIỆU	
TẠI THƯ VIỆN TỈNH BẮC NINH	17
2.1 Công tác xử lý tài liệu tại thư viện tỉnh Bắc Ninh	17
<i>2.1.1 Mô tả thư mục .....</i>	<i>18</i>
<i>2.1.2 Phân loại tài liệu.....</i>	<i>21</i>
<i>2.1.3 Định từ khoá tài liệu .....</i>	<i>30</i>
<i>2.1.4 Tóm tắt tài liệu.....</i>	<i>39</i>
<i>2.1.5 Biên mục đọc máy.....</i>	<i>41</i>

2.2 Nhận xét, đánh giá về chất lượng xử lý tài liệu tại TV tỉnh Bắc Ninh.....	43
2.2.1 <i>Chất lượng mô tả thư mục</i>	44
2.2.2 <i>Chất lượng phân loại</i>	45
2.2.3 <i>Chất lượng kết quả định từ khóa</i>	48
2.2.4 <i>Chất lượng làm tóm tắt tài liệu</i>	48
2.2.5 <i>Chất lượng biên mục đọc máy</i>	51
2.3 Ưu, nhược điểm và nguyên nhân.....	52
2.3.1 <i>Ưu điểm</i>	52
2.3.2 <i>Nhược điểm</i>	52
2.3.3 <i>Nguyên nhân</i>	54
Chương 3: MỘT SỐ GIẢI PHÁP VÀ KIẾN NGHỊ NHẪM NÂNG CAO	
CHẤT LƯỢNG XỬ LÝ TÀI LIỆU TẠI THƯ VIỆN TỈNH BẮC NINH	56
3.1 Một số giải pháp nâng cao chất lượng xử lý tài liệu.....	56
3.1.1 <i>Hoàn thiện các công cụ xử lý tài liệu</i>	56
3.1.2 <i>Thực hiện biên mục tập trung, biên mục trong ấn phẩm</i>	57
3.1.3 <i>Sử dụng biên mục sao chép</i>	57
3.1.4 <i>Nâng cao trình độ nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ xử lý tài liệu</i>	58
3.1.5 <i>Tăng cường phương tiện phục vụ công tác xử lý tài liệu</i>	58
3.2 Một số kiến nghị.....	58
3.2.1 <i>Kiến nghị đối với Thư viện Quốc gia</i>	58
3.2.2 <i>Kiến nghị đối với thư viện tỉnh</i>	59
3.2.3 <i>Kiến nghị đối với người làm công tác xử lý tài liệu</i>	59
KẾT LUẬN	61
TÀI LIỆU THAM KHẢO	63
PHỤ LỤC	

LỜI NÓI ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Trong thời đại công nghệ thông tin hiện nay, thư viện ngày một khẳng định vai trò to lớn của mình đối với mọi lĩnh vực của đời sống. Hệ thống thư viện công cộng đã thể hiện tầm quan trọng của mình trong việc nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài.

Thách thức lớn đối với thư viện là tiếp cận và tổ chức thông tin. Thư viện cần phải tổ chức thông tin sao cho thông tin dễ dàng được tìm thấy, mặt khác việc tổ chức này không hạn chế sự tiếp cận mà càng làm tăng nguồn tài nguyên thông tin phù hợp với nhu cầu tin. Để làm được điều này, thư viện cần tạo ra các điểm truy cập thông tin nhằm mục đích tiếp cận dễ dàng đến nguồn tin. Xử lý tài liệu có vai trò quan trọng trong việc tạo nên các điểm truy cập đó.

Trên thực tế, nhu cầu tin ngày càng đa dạng và phức tạp, bởi vậy xu hướng trao đổi, hợp tác, thiết lập quan hệ chặt chẽ hỗ trợ nhau cùng phát triển giữa ác thư viện là vô cùng cần thiết. Muốn vậy, các cơ quan thông tin thư viện cần phải áp dụng những chuẩn nghiệp vụ trong xử lý tài liệu để dễ dàng liên kết với nhau. Hiện nay các thư viện thường hoạt động riêng lẻ, chưa có sự liên kết để sử dụng chung thông tin. Thư viện cần có những chính sách hợp lý như trao đổi ấn phẩm, thiết lập bộ phận cho mượn liên thư viện.... Do đó, công tác xử lý tài liệu là một trong những khâu nghiệp vụ quan trọng của các Thư viện và cơ quan thông tin.

Thư viện tỉnh Bắc Ninh nằm trong hệ thống thư viện công cộng của cả nước, trong những năm gần đây đã có những phát triển không ngừng, đạt được nhiều thành quả nhất định. Thư viện tỉnh Bắc Ninh có vai trò và nhiệm vụ thu thập, bảo quản, tổ chức khai thác và sử dụng các tài liệu trong nước và nước ngoài phù hợp với đặc điểm, yêu cầu xây dựng và phát triển kinh tế, chính

trị xã hội của địa phương trong thời kỳ công nghiệp hoá - hiện đại hoá đất nước. Hàng năm, Thư viện luôn chú trọng và từng bước nâng cao chất lượng, hiệu quả trên mọi mặt hoạt động chuyên môn. Trong đó, công tác xử lý tài liệu là một mắt xích quan trọng trong dây chuyền hoạt động thông tin thư viện.

Nhận thấy ý nghĩa, tầm quan trọng của công tác xử lý tài liệu tại thư viện tỉnh Bắc Ninh, em đã thực hiện khoá luận: “Khảo sát đánh giá công tác xử lý tài liệu tại thư viện tỉnh Bắc Ninh”

2. Mục đích nghiên cứu

Thực hiện đề tài này, em mong muốn đề xuất được những giải pháp nhằm nâng cao chất lượng xử lý tài liệu tại thư viện tỉnh Bắc Ninh.

3. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Đánh giá chất lượng xử lý tài liệu tại thư viện tỉnh Bắc Ninh.
- Đề xuất những giải pháp góp phần nâng cao chất lượng công tác xử lý tài liệu.

4. Đối tượng nghiên cứu

Công tác xử lý tài liệu, bao gồm: Mô tả, phân loại, định từ khóa, tóm tắt tài liệu, biên mục đọc máy.

5. Phạm vi nghiên cứu

Công tác xử lý tài liệu tại Thư viện tỉnh Bắc Ninh.

6. Phương pháp nghiên cứu

Trong quá trình thực hiện khoá luận, em đã áp dụng các phương pháp như: Phân tích tổng hợp các tài liệu có liên quan đến đề tài, phỏng vấn, quan sát, thống kê.

Trong quá trình thực hiện khoá luận, em đã nhận được sự hướng dẫn tận tình của cô giáo – Th.S Vũ Dương Thuý Ngà và các cán bộ của Thư viện tỉnh Bắc Ninh. Nhân đây, em xin được bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc đến Cô giáo Vũ Dương Thuý Ngà, cùng các cán bộ Thư viện tỉnh Bắc Ninh.

Mặc dù đã có cố gắng nhưng do điều kiện thời gian hạn chế, nguồn tài liệu chưa nhiều cùng với trình độ bản thân có hạn nên khoá luận không tránh khỏi những thiếu sót. Em rất mong được thầy cô và bạn bè góp ý để khoá luận của em được hoàn thiện hơn.

Hà Nội, ngày 25 tháng 5 năm 2011

Sinh viên

Phạm Thị Thu Huyền

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. *Pháp lệnh Thư viện* (2001), Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
2. Vũ Văn Sơn (2000), *Giáo trình biên mục mô tả*, Nxb. Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
3. Vũ Dương Thuý Ngà – Vũ Thuý Bình (2008), *Định chủ đề và định từ khoá tài liệu*, Nxb. Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
4. Vũ Dương Thuý Ngà (2009), *Phân loại tài liệu*, Nxb. Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
5. Đoàn Phan Tân (2009), *Tin học tư liệu*, Nxb. Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
6. Đoàn Phan Tân (2001), *Thông tin học*, Nxb. Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
7. Nguyễn Yến Vân – Vũ Dương Thuý Ngà (2006), *Thư viện học đại cương*, Trường Đại học Văn hoá Hà Nội, Hà Nội.
8. *Về công tác thư viện* (2008), Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch - Vụ Thư viện, Hà Nội.
9. Trần Thị Bích Hồng – Cao Minh Kiểm (2008), *Tra cứu thông tin trong hoạt động thư viện – thông tin*, Nxb. Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
10. Lê Văn Việt (2000), *Cẩm nang nghề Thư viện*, Nxb. Văn hoá Thông tin, Hà Nội.
11. Vũ Dương Thuý Ngà (2004), *Công tác phân loại tài liệu ở Việt Nam: Thực trạng và những vấn đề đặt ra*, Thông tin & Tư liệu 1, tr 17 – 20.
12. Vũ Dương Thuý Ngà (2009), *Định chủ đề tài liệu ở Việt Nam: Các yếu tố đảm bảo sự chuẩn hoá*, Thông tin & Tư liệu 4, tr 21 – 24.

13. Vũ Dương Thuý Ngà (2008), *Tiêu chuẩn Việt Nam về xử lý tài liệu thư viện*, Văn hoá - Nghệ thuật 289, tr 91- 93.
14. Nguyễn Thị Thư (2008), *Thư viện công cộng trong xã hội hiện đại*, Văn hoá - Nghệ thuật 288, tr 43 – 47.
15. Vũ Văn Sơn (2009), *Tiến tới xây dựng bộ tiêu đề chủ đề cho các Thư viện Việt Nam*, Thông tin & Tư liệu 2, tr 21 – 27.
16. *Bảng Phân loại dành cho các thư viện khoa học tổng hợp* (2002), Thư viện Quốc gia Việt Nam, Hà Nội.
17. *Khung phân loại thập phân Dewey rút gọn ấn bản 14* (2006), Thư viện Quốc gia Việt Nam, Hà Nội.